

## **EBH/251/2016**

Év

2016

Diszkrimináció területe

Foglalkoztatás

Befejezőmód

Kérelmet elutasító döntés

Kérelmező egy vidéki település (a továbbiakban: B. város) helyi önkormányzatának intézményéhez nyújtotta be állaspályázatát strand csoportvezetői munkakörbe. Az álláshirdetés szerint a munkakör betöltéséhez érettségi bizonyítvány volt szükséges, előnyt jelentett – többek közt – az, ha a pályázó B. város lakója.

Kérelmező jelentkezésére az intézményvezető elektronikus levélben azt a választ adta, hogy az állást kizárólag a B. városban állandó lakóhellyel rendelkező személlyel kívánják betölteni.

Kérelmező a szomszédos F. településen rendelkezik lakóhellyel, 5 km távolságra a pályázatban szereplő munkahelytől, ezért sérelmezte, hogy jelentkezését a B. városi lakóhely hiányára hivatkozva elutasították.

Az eljárásban az állaspályázatot kiíró intézmény vezetője nem vitatta, hogy a kérelemmel érintett pályázatban valóban előnyként szerepelt a B. városi lakóhely. Tekintettel arra, hogy az álláshirdetésre szép számmal jelentkeztek helyi lakosok, akik közül az intézményvezető két személyt is alkalmasnak talált az állás betöltésére, a nem helyi pályázókat elutasították, az ő meghallgatásuk ugyanis csak formáság lett volna. Nyilatkozatában az intézményvezető hangsúlyozta, hogy a kérelmezőnek írt elektronikus levél tévesen tartalmazta azt az információt, hogy a B. városi lakóhely hiánya kizáró ok lett volna, azonban volt lehetőség választani a B. városi jelentkezők közül, és a pályázati kiírásban szerepelt, hogy a helyi lakosokat előnyben fogják részesíteni.

Arra vonatkozólag, hogy miért számított előnynek a kiválasztásnál B. városi lakóhely, az intézményvezető úgy nyilatkozott, hogy a helyi lakosok állásproblémáját kívánják megoldani, továbbá a helyieket jobban ismerik, így nagyobb a bizalom is irántuk. A strand csoportvezető munkája kiemelt tevékenység, hat strandgondnokok munkáját hangolja össze, rendkívül intenzív munkavégzést feltételez, változó időpontokban kell jelen lenni, és ezért praktikus, ha minél kisebb a távolság a lakóhely és a munkahely között. A pályázatra 23 fő jelentkezett, közülük 12-en nem B. város lakosai. A 11 helyi pályázó pályázati anyagát megismerve döntött az intézményvezető arról, hogy a nem helyieket elutasítja.

A hatóság az egyenlő bánásmód követelménye megsértése körében azt vizsgálja, hogy a kérelmező rendelkezett-e az Ebktv. 8. §-a szerinti ún. védett tulajdonsággal, érte-e a vele összehasonlítható helyzetben lévő, ám a hivatkozott védett tulajdonsággal nem rendelkező személyhez vagy csoporthoz képest hátrány, és a kettő között fennállt-e oksági viszony.

A kérelmezőt ért hátrányt – álláspályázatát elutasították – eljárás alá vont sem vitatta, tehát az megállapítható volt. Kérelmező úgy fogalmazta meg egyéb helyzetét, hogy nem rendelkezik (állandó) lakóhellyel B. városban. Eljárás alá vont intézmény vezetője ezzel egybehangzóan nyilatkozott, amikor kérelmező elutasításának indokaként nem helybeli lakos mivoltát nevezte meg. Nem volt tehát kétséges az sem, hogy kérelmező jelentkezését az általa védett tulajdonságként megjelölt ok miatt utasította el az eljárás alá vont.

Az ún. védett tulajdonságok Ebktv. 8. §-ban foglalt felsorolása ugyanakkor nem tartalmazza a lakóhelyet, illetve a lakóhely hiányát egy adott településen, ezért jelen ügyben elsődlegesen eldöntendő kérdés volt a hatóság számára, hogy az a körülmény, hogy kérelmező B. településen nem rendelkezik lakóhellyel, az Ebktv. 8. § t) pontja szerinti védett tulajdonságnak tekinthető-e.

A hatóság következetes gyakorlatában az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 288/2/2010. (IV.9.) TT számú állásfoglalást (a továbbiakban: TT állásfoglalás) tekinti kiindulópontnak azokban az esetekben, amikor egy hivatkozott helyzet, tulajdonság vagy jellemző egyértelműen nem sorolható be az Ebktv. által kifejezetten megnevezett védett tulajdonságok valamelyike alá.

Az egyéb helyzet fogalma a TT állásfoglalás értelmében – tekintettel az Ebktv.-ben nevesített védett tulajdonságok széles körére – szűkítően értelmezendő annak érdekében, hogy az eljárás ne vezessen az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megállapításához olyan esetekben, amikor az emberi méltóság általános sérelméről, rendeltetésellenes joggyakorlásról vagy joggal való visszaélésről van szó, illetve ne devalválódjon a nevesített védett tulajdonságok esetében nyújtott védelem.

A TT állásfoglalás szerint az egyéb helyzet definíciós magját az képezi, hogy megléte tárgyilagosan igazolható, homogén csoportképzésre, általánosításra alkalmas, és társadalmi előítéletből táplálkozik, középpontjában az ösztársadalmilag hátrányos helyzetű csoportok állnak, továbbá – főszabályként – a személyiség lényegi vonásának tekinthető.

A TT állásfoglalás kifejezetten kitér a lakóhely, illetve földrajzi távolság kérdésére, és nem zárja ki, hogy azt védett tulajdonságként lehessen értékelni. Ehhez az értékeléshez azonban a hatóság álláspontja szerint további feltételek is szükségesek, méghozzá azok a feltételek, amelyek az egyéb helyzetre történő hivatkozáskor minden esetben vizsgálandók. Vizsgálandó tehát, hogy az adott helyzet alapján létezik-e a társadalomban egy homogén csoport, ezzel a csoporttal szemben van-e előítélet, és ösztársadalmilag hátrányos helyzetűnek tekinthető-e.

A hatóság álláspontja szerint a társadalomban általánosságban nem alkotnak homogén csoportot azok, akik nem lakosai egy adott településnek. Nem lehet megállapítani azt sem, hogy a nem B. városiakkal szemben egységesen előítélet létezne akár helyi szinten is, a saját településhez ragaszkodást, illetve a lokálpatriotizmust a minden más településen élőkkel szembeni előítéletnek nem lehet tekinteni. Azt sem lehetett megállapítani, hogy a B. városi lakosokhoz képest a más települések lakói ösztársadalmilag hátrányos helyzetben lennének. Kérelmező lakóhelye, F. település ráadásul ugyanazon szűkebb régióba tartozik, mint B. város, szomszédos település, hátrányos helyzetet megalapozó regionális eltérésről, számottevő földrajzi távolságról sem lehet ezért szó a két település vonatkozásában. Mindezek alapján az a körülmény, hogy kérelmező B. városban nem rendelkezik állandó lakóhellyel, a hatóság álláspontja szerint nem felel meg a TT állásfoglalás kritériumrendszerének, így az Ebktv. 8. § t) pontja szerinti egyéb helyzetnek nem tekinthető.

A fentieken túlmenően a Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.055/2011/3. számú ítéletének megállapítása szerint nem épül be a személyiségbe, és így a személyiség lényegi vonása sem lehet olyan körülmény, amellyel az egyén lakóhelyének földrajzi helye határozható meg. Ez megerősíti a hatóság azon álláspontját, hogy az, hogy valaki történetesen mely településen rendelkezik vagy nem rendelkezik lakóhellyel, önmagában az Ebktv. 8. § t) pontja szerinti egyéb helyzetet nem alapoz meg.

A hatóság a fentiek alapján megállapította, hogy nem tekinthető védett tulajdonságnak, hogy kérelmező nem B. városi lakos, ezért védett tulajdonság hiányában a kérelmet elutasította.

A hatóság határozatában megjegyezte, hogy előnyben részesítésre kizárólag az Ebktv. 11. §-ában foglalt feltételek fennállása esetén lehet hivatkozni. Amennyiben a törvényben foglalt feltételek nem állnak fenn, lényegtelen, hogy egy ténylegesen kizáró feltételt előnyként fogalmazzanak-e meg. Az eljárás alá vont intézmény jelen ügyben egyértelműen kizárta a pályázatból a nem B. városi lakosokat, függetlenül attól, hogy a pályázat a B. városi lakóhelyet csak előnyként tüntette fel. Amennyiben a feltétel védett tulajdonságra lett volna visszavezethető, és azt az Ebktv. 22. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárás alá vont kimenteni nem tudja – tehát nem bizonyítja, hogy a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetést alkalmazott – eljárása az egyenlő bánásmód követelményébe ütközött volna.

(2016. május 27-i döntés, jogerős)